

Wateroverlast in vaste planten

Tekst: Henk van den Berg
teelt- en bedrijfsadvies
(0252) 340301 / 06-51312207
Foto: René Faas

Water is dit seizoen een tweeledig probleem. In de eerste helft van de zomer was het in veel delen van Nederland te droog. Na deze periode was het op verschillende plekken te nat. Het was erg moeilijk om hier qua bemesting en watergift op in te spelen. Toch kunnen deze omstandigheden ons wat leren. Het maakt namelijk pijnlijk duidelijk dat de structuur van de grond bepaalt of een gewas last heeft van het water en niet de hoeveelheid regen die er valt. Een grond in een goede conditie heeft nauwelijks te lijden onder een regenbui van 50 mm. Het wordt ook duidelijk dat de schade die aan de structuur wordt toegebracht niet in één seizoen is weg te poetsen.

BASISKWALITEITEN

De basiskwaliteiten van een perceel land zijn het vochtvasthoudende vermogen van de grond in combinatie met de mogelijkheid tot afwatering. Bij gronden die hoog uit het water liggen is het probleem van afwatering iets minder snel aanwezig dan bij gronden waar de grondwaterstand erg hoog is. Op deze gronden is het namelijk niet makkelijk om water te geven en er toch voor te zorgen dat de wortels goed de grond in gaan. Niet voor niets geldt voor deze gronden de stelling dat als je eenmaal aan watergeven bent begonnen je niet meer kunt stoppen. Eigenlijk zijn bovenvermel-

de basiskwaliteiten nogal met elkaar in tegenspraak. Hoe beter het vochtvasthoudende vermogen hoe slechter de afwatering. Anderzijds is een grond die erg snel afwatert vaak geen grond die vochtvasthoudend is. Om deze zaken te combineren moet er voldoende organische stof in de grond zitten en mag de grond niet te los zijn. De organische stof zorgt ervoor dat het water wordt vastgehouden. In een losse grond blijft het water hangen. Beide lijken hetzelfde, maar zijn totaal verschillend. Als de organische stof verzadigd raakt, geeft het 't water af aan de ondergrond. Bij een losse laag komt deze afgifte veel te laat op gang. Als er dan ook nog een vaste en droge laag onder zit, gebeurt dit pas als de plant al is verzopen. De grond die overblijft na het wegzakken is veelal dichtgeslagen.

GRONDBEWERKING

Grondbewerking is niet bedoeld om de grond zo los mogelijk te maken, maar om de grond beplantbaar te maken zonder de structuur te bederven. We gaan er dus niet eens vanuit dat er een structuurverbetering optreedt. Als de structuur slecht is, kunnen we alleen maar een zodanig goede bewerking uitvoeren, dat de grond in staat gesteld wordt zelf weer in goede conditie te komen. Let er op dat er geen bewerkingen uitgevoerd worden als de grond niet droog genoeg is. Dit geldt ook voor het plantwerk. Zorg er voor dat het perceel vlak of bol ligt. Het water stroomt naar lage plekken zodat er, juist op de lage plekken, meer water weg moet zakken dan op de hogere plekken. Zorg dat de grond egaal vast ligt. Losse stukken klinken eerst iets in waardoor het de lage plekken worden. Door de losse grond blijft het water

eerst hangen en hierna blijft er een lage dichtgeslagen grond over. Zorg er bij de bewerking altijd voor dat de ondergrond wel gebroken, maar nooit los is.

VOORKOMEN

Probeer schade door water in de toekomst te voorkomen door nu goed op te letten. Als er lage plekken zijn ontstaan, zorg dan voor afwatering. Spit als het droog is een greppel, zelfs als dit dwars door de planten heen moet. Als plekken niet goed op zware regenval reageren probeer dan te achterhalen wat hier in het verleden fout is gegaan. Vaak is een plek te herleiden aan werkzaamheden in het vorige rooiseizoen. Waar veel is gereden, ontstaan het volgende jaar structuurproblemen, zelfs als er een diepe grondbewerking heeft plaatsgevonden. Door deze conclusie nu te trekken kan er straks met meer argumenten voorzichtiger gewerkt worden. Grond is er om op te telen niet om er op te rijden. Hoe minder schade er ontstaat, hoe minder er opgelost hoeft te worden. De meeste structuurschade is door goed opletten te voorkomen.

DRAINAGE

De basis van een goede afwatering is de drainage. Als de drainage dicht zit is de afwatering niet goed. Drainage krijg te weinig aandacht bij vooral gevoelige percelen. Jaarlijkse controle is noodzakelijk. Als de drainage niet goed of onregelmatig loopt na zware regen moet deze schoon gemaakt worden. Dat schoonmaken de drainage vernielt of doet dichtslibben, gaat alleen maar op als deze eerst zwaar vervuild is, nooit als er regelmatig onderhoud plaatsvindt.

